

AERE PERENNIVS

Verlagen en Mededelingen uit het
Medisch-Encyclopaedisch Instituut van de Vrije Universiteit

No. 1 - Juni 1970

Uitgave van het
Medisch-Encyclopaedisch Instituut
van de
Vrije Universiteit
van der Boechorststraat 7
Amsterdam - Z.
Telefoon 020-482701

Redactie: Prof. Dr G.A. Lindeboom
Dr Ö. Bánki, secretaris

Voor inlichtingen omtrent eventuele
toezending wende men zich tot de
secretaris van de redactie.

INTRODUCTIE

Het mag overbodig zijn te verzekeren, dat de naam Aere Perennius, waaronder deze bescheiden periodiek aarzelend haar leven begint, niet slaat op haar zelf, maar op de zaken en waarden, waarmede zij zich wil bezighouden. Het betekent dus in generlei wijze een pretentie, maar heeft betrekking op datgene, waarmede zij zich wil bezighouden.

Het doel van deze uitgave vanuit de werkgemeenschap waarin ze is ontworpen en van waaruit ze nu het levenslicht aanschouwt, is in de eerste plaats de studie en de kennis te bevorderen van de wordingsgeschiedenis van de geneeskunde, waarin verscheidene boekwerken en ontdekkingen "duurzamer dan koper" bleken te zijn.

Als orgaan van het Medisch-Encyclopaedisch Instituut der Vrije Universiteit richt het echter de aandacht niet uitsluitend op de geschiedenis der geneeskunde, maar ook op haar levensbeschouwelijke en culturele achtergronden en verbindingen: haar verhouding tot godsdienst en wijsbegeerte, met name de ethiek, als ook die tot de kunst.

Zoals de ondertitel aangeeft, is het de bedoeling, dat de werkzaamheden van het Instituut hun weerslag en weerspiegeling zullen vinden in dit tijdschrift. Dit houdt in, dat daarin ook vruchten van studie een plaats kunnen vinden. Overigens wil dit niet zeggen dat niet,

voorzover de beperkte omvang het toelaat, gastvrijheid kan worden verleend aan bijdragen van buiten de eigen kring der aan het Instituut verbonden personen.

Moge Aere Perennius levensvatbaarheid blijken te bezitten, zich gunstig ontwikkelen en spoedig tot wasdom geraken.

G. A. Lindeboom

Juni 1970

Het embleem

Het embleem is ontleend aan een publikatie van E. Petersen: Der Sarkophag eines Arztes, in Mittheilungen des Kaiserlich Deutschen Archaeologischen Instituts, Roemische Abtheilung, band XV, 1900, 171 - 76.

Het blijkt uit deze publikatie, dat de sarcophaag destijds in particulier bezit was; het deksel ontbrak en het was onvindbaar. Volgens de archaeoloog stelt het relief op de sarcophaag een in Porto bij Ostia gevestigde Griekse arts uit de vroeg-christelijke periode (4de eeuw n. Chr.) voor; zijn geschoren gelaat en de griekse kleding in plaats van de toga, zouden hiervoor pleiten; bovendien moet hij ter aarde besteld en niet verast zijn. De op de bovenste plank van de kast zichtbare ronde voorwerpen duidt Petersen als schriftrollen, omdat deze buiten de voorrand van de plank uitsteken. Bovendien is in de bovenste rij rechts de lege plaats van de negende schriftrol op te merken, welke de arts juist bezig is, gedeeltelijk ontrollend, te bestuderen.

De onderste plank is leeg, hier moet het dichtgeklapte foedraal gelegen hebben, dat nu geopend boven op het kastje geplaatst is en instrumenten bevat.

Afbeelding van instrumenten op antieke grafstenen van artsen zijn in de archaeologie meer bekend; vaak verduidelijken laatkoppen (Duits: Schröpfköpfe , om bloed te ontnemen) nog meer de medische betekenis van zulke afbeeldingen. Het wekt verwondering, dat vergeleken met andere voorbeelden hier weinig snijdende,

meer haakvormig gebogen gereedschappen zijn afgebeeld. Deze laatste zijn bij het "zetten" van laatkoppengebruikelijk; mogelijk stellen deze verloskundige instrumenten voor.

Dat de kom op de middelste plank een schaal met geld zou zijn, wordt uit archaeologische analogieën afgeleid. Het relief is op beide kanten door velden met kronkelende gleuven geflankeerd (op ons embleem niet overgenomen). Op de bovenste horizontale omlijsting van de sarcophaag langs de bovenrand van het relief bevindt zich een opschrift: een distichon; links van het relief op de verticale omlijsting staat een hexameter en rechts een pentameter in opschrift. Daar het begin van het distichon op de rand van het deksel ontbreekt, is het gedicht onvolledig en niet geheel begrijpelijk.

Te vermelden valt tenslotte, dat de arts in de gebrekkige tekst pansophos —zeer begaafd— genoemd wordt. Bovendien is ook sprake van de plaats van zijn praktijk Porto, bij Ostia.

Het embleem van Aere Perennius kan als zinnebeeld van de doelstelling van het Instituut worden opgevat. Een christen-arts, zittend en leunend in een antieke stoel, de rechter arm steunend in een plooi van het eigentijds gewaad, de rechter geschoeide voet naar voren geschoven, verdiept zich in toegewijde houding in de studie van een oud geschrift. Dergelijke geschriften liggen nog opgestapeld op de bovenste plank van een antieke schrijn op de voorgrond en doen denken aan de aanleg van een verzameling, welke tot een rijke biblio-

theek der geschiedenis en van de leerstellingen der geneeskunde moet uitgroeien.

Boven op het sierlijke kastje is een opengelegd foedraal met geneeskundige instrumenten te zien. Dit nodigt ons uit om voor het bijeengaren van soortgelijke en verwante voorwerpen een medisch-historisch museum binnen het Instituut tot stand te brengen.

Op de middelste plank van het kastje bevindt zich een schaal met geld, het honorarium van de arts, een voornaam facet van de geneeskundige gedragsleer, welke een wezenlijk studie-object van het Instituut vormt.

Ö. Bánki.

Korte geschiedenis van het Instituut

door

G. A. Lindeboom

Voorgeschiedenis en oprichting

Toen ik in 1950 aan de Vrije Universiteit benoemd werd tot hoogleraar in de Faculteit der Geneeskunde, bleek mijn opdracht niet alleen de algemene pathologie en klinische propaedeuse te betreffen, maar - tot mijn verrassing, om niet te zeggen : schrik - ook de encyclopaedie der medische wetenschappen. Ik kan niet anders zeggen dan dat ik Curatoren voor deze ongevraagde opdracht in toenemende mate dankbaar ben geworden. Zulk een leeropdracht was in Nederland in de huidige eeuw geheel nieuw. En de vorige eeuw bood slechts één precedent. In 1867 namelijk werd Dr A. H. Israëls (1822-83) aan het (in 1632 gestichte) Athenaeum Illustre te Amsterdam benoemd als lector in de encyclopaedie der geneeskunde, hodegetiek¹, hygiëne en geschiedenis der geneeskunde - een wel veel, te veel omvattende opdracht. In elk geval werd, toen hij tien jaar later, in 1877, bij de verheffing der Illustre School tot universiteit, tot buitengewoon hoogleraar werd bevorderd, zijn onderwijstaak omschreven als "geschiedenis der geneeskunde".

¹ Onder hodegetiek verstaat men een inleiding in het medisch curriculum met inlichtingen omtrent de leergangen en de vakken, aanwijzingen omtrent de leerboeken, enzovoort.

Het is in dit overzicht niet de plaats om uit te weiden over het begrip encyclopaedie der medische wetenschappen. Genoeg zij voor het ogenblik, dat ik hieronder (ook) versta de innerlijke samenhang van de verschillende disciplines, de geschiedkundige en wijsgerige achtergronden en de verbanden van de geneeskunde met godsdienst, kunst en ethiek.

De eerste gedachte aan een medisch-encyclopaedisch instituut kwam bij mij op in de eerste jaren van mijn hoogleraarschap. Een (te) bescheiden voorstel mijnerzijds werd door Curatoren welwillend ontvangen, en er werd een bedrag van f 1500. - voor de eerste aanschaf van boeken en een jaarlijks budget van f 1000. - voor aankoop van abonnementen op tijdschriften en boeken te mijnen dienste gesteld.

Behuizing

De behuizing van het instituut was echter een voorwerp van grote zorg en vele jaren een belemmerende factor tot ontplooiing. Voorlopig werd het ondergebracht in mijn kamer in de (oude) Pieter van Foreestkliniek. Deze was door mij geopend op 1 maart 1944, in een zeer donkere tijd voor ons land. Aangezien de Vrije Universiteit in de vijftiger jaren nog geen eigen ziekenhuis had (en slechts een beperkte accommodatie in het Weesperplein Ziekenhuis), kwam in 1952 een contract tussen de Universiteit en de kliniek tot stand. Deze was gevestigd in een paar grote herenhuizen, gelegen aan het Oost-einde No. 14-16, te Amsterdam.

De panden waren eigendom der Gemeente. Toen de Gemeente het terrein van het voormalige Paleis voor Volksvlijt en ook deze huizen omstreeks 1958 aan de Nederlandse Bank verkocht, die daar een nieuw hoofgebouw wilde zetten, moest de kliniek verhuizen. Daar dit op korte termijn niet mogelijk bleek, volgde een proces met de Gemeente Amsterdam, en werd intussen (einde 1959) tot nieuwbouw besloten en in snel tempo een nieuwe kliniek opgetrokken in Nieuw-Zuid (Buitenveldert), Walborg 2, hoek van Boshuizenstraat 573. De eerste steen werd gelegd op 5 juli 1961, op 1 april 1962 verhuisde de kliniek met haar patienten naar de nieuwe behuizing, waarin ook het instituut een bescheiden onderdak kreeg. De accommodatie was weliswaar beter, maar toch onvoldoende. Hier bleef het instituut gevestigd tot 1 januari 1967.

Inmiddels was namelijk, in oktober 1964, het Academisch Ziekenhuis der Vrije Universiteit geopend, en toen dit enigszins op gang kwam, verhuisde het instituut op de laatst genoemde datum naar, ook nu weer, een te kleine ruimte welke een onderdeel was van de bibliotheek der afdeling Inwendige Geneeskunde.

De derde - en laat ons hopen voorlopig - laatste verhuizing naar het Gebouw van de Faculteit der Geneeskunde, van der Boechorststraat 7, vond plaats in januari 1969. Eerst daar vond het Instituut - hoewel op de oorspronkelijke toegewezen ruimte op het laatst nog aanzienlijk werd besnoeid - de mogelijkheden tot verdere ontwikkeling.

Personeel

Voor het wetenschappelijke werk was Mejjuffrouw A. C. S. Dixon in de jaren 1954-56 een zeer gewaardeerde kracht, die veel speurwerk heeft verricht, ook in het buitenland (Londen). Daarna werd ik bijgestaan door een student-assistent, en wel door de heren A. vander Zwan (1957-61), J. C. van der Zwan (1961-65) en N. Th. de Bruyne (1965-69).

Een wezenlijke versterking van het instituut werd verkregen, toen op 1 september 1967 Mevrouw A. M. Geist-Hofman als wetenschappelijk medewerkster in dienst trad. Sinds 1 mei 1968 is ook Dr Ö. Bánki een tweetal middagen op het instituut werkzaam.

Het administratieve werk werd lange jaren alleen verricht door Mej. C. M. T. Kermer, naast de vele andere bezigheden welke haar hoofdtaak waren. Op 1 januari 1967 trad Mej. M. W. Okma als administratieve kracht in dienst; op 1 december 1969 werd zij opgevolgd door de huidige functionaris, Mej. C. P. Jeroense.

Al deze figuren hebben, ieder op eigen wijze, wezenlijk bijgedragen tot de totstandkoming van wat op het ogenblik is bereikt.

Verrichte werkzaamheden

De werkzaamheden, welke in het verleden zijn verricht, zullen, tot op zekere hoogte, kunnen worden afgelezen aan de lijst van publikaties, welke in Aere Perennius zal worden gepubliceerd. Daaruit zal men kunnen bemerken, dat deze ten dele betrekking heeft op de ver -

houding der geneeskunst tot godsdienst, wijsbegeerte ethiek en kunst, maar dat toch de meeste aandacht is besteed aan de geschiedenis van de geneeskunde (waarover in 1961 een boek verscheen), en met name aan Boerhaave en zijn tijd. Een lange reeks van artikelen en een serie monografieën, als Analecta Boerhaaviana, verschenen bij de firma Brill te Leiden, waren de neerslag van de vóór- arbeid voor de biografie van Nederlands beroemdste geneesheer, welke in het jaar van de 300ste terugkeer van zijn geboortedag in het Engels uitkwam. (Herman Boerhaave. The Man and his Work . Methuen, London, 1968).

Enkele, onder mijn leiding tot stand gekomen, proefschriften - zij het in engere zin misschien niet in het instituut bewerkt- hebben geprofiteerd van de belangstelling voor de geschiedenis der geneeskunde, welke in het instituut wordt geconcentreerd. Het zijn de dissertaties van J. J. Cobben over De opvattingen van Johannes Wier over bezetenheid, hekserij en magie (1960), van J. Boersma over Antonius de Haen 1704-1776 (1963) en van W. A. H. van Wylick over Röntgenen Nederland. Röntgens betrekkingen tot Nederland en de opkomst der Röntgenologie hier te lande (1966).

Sinds 1967 worden er, zoveel mogelijk maandelijks, refereeravonden gehouden.

Voorts werd een Medisch-Historische Club opgericht, waarover elders in dit nummer zal worden bericht.

Onderwijs

Tot nu toe heb ik mijn onderwijs over de "Medische Encyclopaedie" gegeven in een tweejarige cursus voor

de studenten, die zich voor het candidaatsexamen voorbereiden. Het ene jaar behandelde ik capita selecta, over de methoden en begrippen der medische wetenschap, zoals waarneming en rede, inductie en deductie, causaliteit en teleologie, de betekenis der hypothese, het ziektebegrip in verleden en heden, waarbij excursen naar de medische ethiek werden gemaakt. In het andere jaar gaf ik een overzicht van de geschiedenis der geneeskunst. Voor het candidaatsexamen moeten de studenten hierin van een zekere kennis blijk geven.

Dr Bánki heeft de laatste twee jaar een "seminarie" gehouden (dat men tegenwoordig wellicht liever "project-onderwijs" zou noemen) over bijzondere onderwerpen.

Het doel

Er is in Nederland onmiskenbaar een grote achterstand op het gebied van de beoefening der "historia medicinae" als wetenschap. In het buitenland bestaan talrijke universitaire medisch-historische instituten, met name in Duitsland, waar het onderwijs in de geschiedenis der geneeskunde verplicht is, en in Amerika, dat over veel grotere financiële mogelijkheden beschikt dan wij ooit zullen hebben.

Het is wel zeer nuttig en nodig, dat er in Nederland althans één medische faculteit over zulk een instituut beschikt. Weliswaar is ons instituut medisch-encyclopaedisch van aard, maar het "corpus", de hoofdmoot, bestaat toch uit datgene, wat tot de geschiedenis der

geneeskunde behoort.

Natuurlijk mag men niet voorbij zien, dat er te Leiden het Rijksmuseum voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen, en te Utrecht het universitaire Biohistorisch Instituut is, beide met een afdeling voor de medische historie. Amsterdam heeft nog het Medisch-Pharmaceutisch Museum, gehuisvest in het voormalige Wijnkoper-gildehuis, Koestraat 18.

Maar de geschiedenis van de geneeskunde gedijt, ofschoon zelve een geesteswetenschap, toch het beste in het kader van de Medische Faculteit. Zij is onmisbaar te achten voor het wezenlijk inzicht in de genese van de kennis en verworvenheden van de hedendaagse medische wetenschap, haar karakter en haar taak, haar wortels en voedingsbodem, haar doel en haar grenzen.

Het is niet alleen de oprechte wens en hoop, maar ook ernstig streven van alle werkers in het instituut om het dienstbaar te maken aan de bevordering van de beoefening der studie van de historische en geesteswetenschappelijke achtergronden van de geneeskunde. Juist haar schier ongelooflijke technische vooruitgang maakt de behoefte daaraan, in naam van haar menselijkheid, groter en dringender.

MEDISCH-HISTORISCHE CLUB

De Medisch-Historische Club te Amsterdam is reeds ruim 18 jaar oud, maar kan toch niet bogen op een rijk verleden. Aanvankelijk vergaderde men met een kleine kring van 5 tot 10 personen ten huize van de leden. De eerste vergadering werd gehouden op 10 december 1951. Dr Th. H. Schlichting sprak over 'De geschiedenis van de ziektegeschiedenis'. Ook op sommige volgende vergaderingen hield Dr Schlichting voordrachten o. a. over Niels Stensen en over de leer der catarrhen.

Tot 1957 werd er slechts 8 maal vergaderd; daarna heeft de Club een winterslaap van 10 jaar doorgemaakt. Op 1 juli 1967 sprak Dr D. Willemse over Ribeiro Sanchez en sindsdien zijn er nog enkele vergaderingen gehouden. De bedoeling is, dat de Club 3 tot 4 maal per jaar bijeen komt en dat een kort verslag van de voordrachten, of desgewenst de gehele lezing in Aere Perennius wordt opgenomen.

Hier volgt een overzicht van de gehouden vergaderingen en voordrachten :

1ste vergadering 10 december 1951

Dr Th. H. Schlichting over :

De Geschiedenis van de Ziektegeschiedenis

2de vergadering 24 april 1952

Dr Th. H. Schlichting over :

De Geschiedenis van de Historia Morbi.

3de vergadering 26 juni 1952

Dr P. J. Kuijjer over :

De oudst bekende ziektegeschiedenissen
van de Tetralogie van Fallot.

4de vergadering 18 juni 1953

Prof. Dr G. A. Lindeboom over :

Uit de geschiedenis van het begrip ont -
steking.

Dr Th. H. Schlichting over :

De leer der catarrhen.

5de vergadering 26 januari 1954

Dr. Th. H. Schlichting over :

Niels Stensen.

6de vergadering 23 augustus 1954

Dr J. A. van Dongen over :

De verloskunde in de beeldende kunst
door de eeuwen.

7de vergadering 8 maart 1955

Dr J. Groen over :

Laatste ziekte en dood van Napoleon I.

8ste vergadering 27 november 1957

Dr P. J. Kuijjer over :

Het Hôtel-Dieu te Beaune : een middel-
eeuws ziekenhuis.

9de vergadering 1 juli 1967

Dr D. Willemse over :

Ribeiro Sanchez.

10de vergadering 24 februari 1968

Dr D. de Moulin over :

De beoefening van de medische geschiedenis in Amerika.

11de vergadering 19 april 1969

Drs C. W. L. Rogge over :

Ambroise Paré.

12de vergadering 18 oktober 1969

Dr Dr Marielene Putscher, Keulen, over :

Omne vivum ex ovo.

Schenkingen

1. Wijlen Dr J.J. Nierstrasz, die op 18 december 1969 is overleden, heeft aan het Medisch-Encyclopaedisch Instituut een fraaie verzameling van ongeveer 75 boeken, een aantal jaargangen van tijdschriften en een verzameling overdrukken nagelaten. Deze schenking betekent uiteraard een zeer waardevolle aanwinst van de boekerij.
2. Van Dr M. C. Keulemans, die op 31 december 1969 zijn functie als apotheker van het Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit heeft neergelegd, kregen wij alle oude nederlandse Pharmacopeeën (vanaf 1792) ten geschenke.

Promotie :

Op 11 September 1970 's middags om 13.30 uur hoopt Drs P. van der Zwaag in het Woestduin Centrum aan de V.U. te promoveren tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift handelend over Wouter van Doeveren.

Stichting *Historia Medicinae*

Op 6 december 1967 werd te Amsterdam opgericht de stichting *Historia Medicinae*. Zij heeft tot doel de bevordering van de wetenschap van de geschiedenis der geneeskunst in Nederland.

De Stichting, welke haar doel wil trachten te verwezenlijken o. a. door het uitschrijven van prijsvragen of verlenen van subsidies, beschikt voor het ogenblik weliswaar nog slechts over een klein kapitaal van enige duizenden guldens, maar heeft toch nog onvoldoende geldmiddelen om belangrijke taken te vervullen.

Men kan toetreden tot de Stichting als contribuant met een minimum jaarlijkse bijdrage van f 10.- ; als donateur met een minimum jaarlijkse bijdrage van f 25.- ; als stichter door een eenmalige bijdrage van minimum f 500.-.

Degenen, die de Stichting op deze wijze willen steunen, ontvangen o. a. een uitnodiging voor de bijeenkomsten van de Medisch-Historische Club.

Degenen, die de Stichting bij erfstelling willen gedenken, kunnen hun beschikking maken ten gunste van de Stichting *Historia Medicinae*, gevestigd te Amsterdam.

Voorzitter van de Stichting is Prof. Dr G. A. Lindeboom
secretaris-penningmeester Mevrouw A. M. Geist-Hofman,
Noordhollandstraat 6, Amsterdam/Buitenveldert.

Rekening: postgiro No. 11 352 14; voorts bij bank Mees & Hope, Assumburg 150, Amsterdam/Buitenveldert.

Internationaal Congres te Boekarest - Constantza.

De Internationale Vereniging voor de geschiedenis der geneeskunde organiseert een internationaal congres in Roemenië, van 30 augustus - 5 september 1970.

Het eerste gedeelte wordt gehouden in Boekarest, de laatste twee dagen in Constantza.

Hoofdonderwerpen zijn :

- I. De geschiedenis van de medische deontologie (plichtenleer).
- II. Wetenschappelijke waarde van de geneeskundige folklore.
- III. Medische betrekkingen tussen Roemenië en andere landen.
- IV. De provinciale geneeskunde in het Romijnse keizerrijk.
- V. Varia.

Dr Ö. Bánki is voornemens een voordracht te houden over :

"Die Niederländische Quelle der Heilkunst in Siebenbürgen im 17. und 18. Jahrhundert".

Voorzover ons bekend, overwegen ook Dr J. H. Sypkens Smit, Dr D. de Moulin en Dr J. Langeler het congres te bezoeken.

Aanmelding kan geschieden bij :

The Secretary of the International Congress for the History of Medicine

Str. Progesului 8 - 10

Bucharest Romania.

Internationaal symposium te Londen.

Van 28 - 30 juli organiseert the International Academy of the History of Medicine een symposium te Londen. "The Development of the Basic Sciences from the 17th to the 20th centuries and their influence on Clinical Medicine" is het onderwerp.

Prof. Lindeboom zal een voordracht houden over : "Boerhaave's impact on the relation between medicine and chemistry".

In Memoriam Charles D. O'Malley.

Te Los Angeles, op 8 april 1970, is plotseling aan een hartaanval overleden, Charles D. O'Malley in de leeftijd van 63 jaar.

Prof. O'Malley was verbonden aan de UCLA Universiteit in Los Angeles. Zowel in artikel als boek heeft hij belangrijke bijdragen geleverd tot de studie van het leven en werk van Andreas Vesalius; deze culmineerden in een monumentale biografie, welke in 1964 verscheen onder de titel : Andreas Vesalius of Brussels 1514-1564. (Berkeley/Los Angeles, 1964).

Hij was een graag geziene gast op internationale congressen, waar hij steeds vergezeld werd door zijn vrouw. Hij fungeerde als president van de "International Academy of the History of Medicine".

In februari 1968 organiseerde hij te Los Angeles een internationaal symposium, gewijd aan de "History of Medical Education". Prof. O'Malley had de zorg op zich genomen, voor de uitgave van de bundel daar toen gehouden voordrachten. Dit boekwerk is juist van de pers gekomen.

TIJDSCHRIFTEN SCHOUW

Het is de bedoeling dat in deze rubriek voornamelijk artikelen worden gerefereerd, welke betrekking hebben op de geschiedenis van de geneeskunde in Nederland, in de ruimste zin van het woord.

Bleuland

In het Medizin-historisches Journal, 1969, 4, 2, p. 181, wordt de afbeelding weergegeven van een schilderij, waarop Jan Bleuland zittend aan een tafel is afgebeeld tegen de achtergrond van een kast met anatomische preparaten.

Jan Bleuland (1756-1838) was van 1795-1826 hoogleraar te Utrecht. Na zijn dood kocht de Nederlandse Regering zijn verzameling van meer dan 2000 anatomische preparaten.

Het schilderij is vervaardigd door George Gillis van Haanen (1807-1881). Op het schilderij reikt een bediende Bleuland een papier aan. Deze bediende zal waarschijnlijk zijn Petrus Koning, die op 13-jarige leeftijd (in 1800) bij Bleuland in dienst trad, in Utrecht, en zich ontwikkelde tot een hoogst bekwaam preparateur.

Het doek bevindt zich thans in het Anatomisch Instituut te Utrecht.

Het tijdschrift ontleent de afbeelding aan de catalogus van een verkoping van Frederik Muller te Amsterdam uit het jaar 1912.

Wellicht , dat het toen is aangekocht voor het Anatomisch Instituut.

Literatuur :

- Ö. Bánki (1938). Jan Bleuland (20 juli 1756 - 8 november 1838). Nieuwe Rotterdamse Courant 9 november .
- (1939). Het levenswerk van Prof. Jan Bleuland en zijn leerling en prosector Petrus Koning. Ned. T. Geneesk. 83, 3838-44.

Herdenking Winslow.

Jacques Bénigne Winslow (1669 - 1760) is op 18 en 19 april 1969 te Kopenhagen-Odense plechtig herdacht.

Winslow, die o. a. 14 maanden voor studie-doeleinden in Holland doorbracht, begaf zich daarna naar Parijs, waar hij in 1707 tot hoogleraar in de anatomie benoemd werd. Tijdens zijn verblijf in Parijs (1728) heeft Albrecht von Haller zijn onderwijs gevolgd.

In 1745 werd door Winslow een anatomisch theater ("Amphithéâtre d'Anatomie") met een rede in gebruik genomen. Dit theater bestaat nog (Rue de la Bûcherie 15). De erkenning van zijn verdiensten blijkt ook uit het feit, dat hij in 1708 lid werd van de Académie Royale des Sciences.

Ter gelegenheid van de herdenking heeft de "Fondation Novo" een boekje uitgegeven getiteld : "L'anatomiste J. B. Winslow" (het is geschreven door E. Snorrason). Het fraai uitgegeven en geïllustreerde werkje bevat een schets van zijn leven en een kritische waardering van zijn werk.

Literatuur :

- Pagel (1934) in : Biographisches Lexikon hervorragender Aerzte, 5, 961-62.
- E. Snorrason (1969). Kort bericht in Clio Medica 4, 4, 347.
- (1969). L'anatomiste J. B. Winslow. Fondation Novo, Copenhagen.

A. M. G. - H.

I N H O U D

	pag.
Introductie	1
Ö. Bánki. De afbeelding op de omslag	3
G.A. Lindeboom. Korte geschiedenis van het Instituut	6
Medisch-historische Club	13
Stichting Historia Medicinae	16
Congressen	17
In Memoriam Charles D. O'Malley	18
Tijdschriftenschouw	19